

Tema broja: stvaranje Gradskog vijeća mladih grada Labina

Na duplerici: Plava zastava

Škola demokracije srpanj 2002.

Dramska radionica Flacius

**Twinning i Youthnet - interkulturalno
povezivanje mladih Hrvatske i Bugarske**

**Labin-zdravi grad na Danima otvorene
škole OŠ Dobriše Cesarića u Zagrebu**

**Dr. Igor Povrzanović o Hrvatskoj
donorskoj mreži**

Predstavljamo

Brdsko-biciklistički klub "Istra bike" Labin

Programi projekta

LABIN ZDRAVI GRAD

OSNOVNE ŠKOLE

- Radionice Kluba mladih (dramska, likovna, lutkarska, ritmička, aerobik, terapijska, radionica "Moja slika u ogledalu"-terapijska radionica)
- Program okupljanja djece, druženje uz zabavu, sport, bicikljadu
- Ljetni program okupljanja djece

SREDNJA ŠKOLA

- Projekt Kvalitetna škola
- Međunarodna škola demokracije
- Debatni klub
- Školski klub mladih Novi horizonti
- Cyber cafe' Novi horizonti

SAVJETOVALIŠTE

- Individualni rad
- Plavi sandučić
- Sudjelovanje na roditeljskim sastancima
- Sudjelovanje na razrednim vijećima
- Radionice za roditelje "Uspješno roditeljstvo"
- Izrada savjetodavnih letaka i brošura
- Savjetovalište za ovisnost

ZAŠTITA I UNAPREĐENJE ČOVJEKOVA OKOLIŠA

Edukacija

- eko radionice - osnovne škole
- eko radionica - srednja škola
- eko edukacija sa četvrtima razredima osnovnih škola
- održavanja tribina, tiskanje publikacija
- prigodno obilježavanje Dana planeta Zemlje i Svjetskog dana zaštite okoliša
- organiziranje eko kviza, izložbi i eko pohoda
- pomoći udrugama - suradnicima na projektu

Zaštita okoliša

- organiziranje razvrstavanja otpada i prikupljanje sekundarnih sirovina (škole, eko udruge)
- izrada brošura, letaka radi poticanja i propagiranja smanjenja otpada i upotrebe ekoloških proizvoda
- poseban program za turističko-ugostiteljske objekte
- sponzori

Unapređenje okoliša

- planski uređenje i oplemenjivanje okoliša - prilaz gradu, Labin-Rabac-Riva
- postavljanje koševa, mreža za odbojku, stolova za stolni tenis
- uređenje zelenih i cvjetnih površina
- uređenje pješačkih staza i biciklističke staze

Agenda 21

SPECIFIČAN PROJEKT «GENERACIJA TREĆE ŽIVOTNE DOBI»

- Klubovi umirovljenika:
LABIN, LABIN - STARI GRAD,
RABAC, VINEŽ, KATURE
- Predavanja:
 - o sprječavanju neprelaznih bolesti (dijabetes, srčane krvožilne bolesti i sl.)
 - o prevenciji malignih bolesti
- Programi druženja
- Kontrola šećera i mjerenje krvnog pritiska
- Organiziranje izložbi radova starijih osoba
- Tečajevi joge
- Organiziranje pješačenja i bicikljada

LABIN-ZDRAVI GRAD - Glasilo Projekta *Labin-zdravi grad*. Studeni 2002., broj 6, godina III. Adresa: Grad Labin, Titov trg 11, tel.: 052/852-731, fax: 052/852-269, e-mail: lzg@labin.hr. **Izdavač:** Grad Labin, **Žiro račun:** 2416000-1822200000.

Za izdavača i glavni urednik: Eni Modrušan, koordinator projekta Labin-zdravi grad.

Urednik: Jasmina Gručić. **Pomoćnik urednika i lektor:** Čedomir Ružić, prof. **Novinari:** Jelena Batelić, Neli Belušić, Ana Dundara, Maja Fabeta, Tihana Griparić, Maja Lazarić, Amneris Ružić i Ivana Žubrinčić.

Suradnici: Luciano Antonelli, Delfina Arapović, Nevla Banak, dr., Irena Crvak, Ljerka Černjul, Mirjana Dobrić, Mira Hrvatin, Hasnija Karlović, Marina Koroman, Moreno Milevoj, dr., Suzana Mušković, dr., Čeda Perko, Štefanija Prosenjak-Žumbar, Savica Sprčić, Ines Sutil, Sonja Škalamera, Narcisa Adalgisa Škopac, Julija Štemberga, Silva Štemberger, Katja Tefik, Tullio Vorano.

Dizajn: Gianni Brunetti. **Grafička priprema:** MediaDesign, Labin.

Tisak: Labinska tiskara d.o.o., Labin. **Fotoliti:** Etigraf, Pula.

Fotografije: Tarkus, Dean Škopac, Foto studio Festival i Foto-radionica ŠMK Novi horizonti.

Riječ urednika uz 6. broj

Poštovani čitatelji, pred Vama je šesti broj glasila Labin-zdravi grad, broj koji je malo duže čekao svoje objavljivanje i Vašu pažnju. Razlog tome što je proteklo dugo vremena od jednog do drugog izdavanja glasila nije naše posustajanje, umor ili nemotiviranost. Dapače, ekipa koja piše i uređuje glasilo uvijek je jednako motivirana da u svakom broju donese kvalitetne i dobre sadržaje. A kako bismo to i ostvarili ne želimo se ponavljati. Prvih pet brojeva imalo je svoj učestali ritam i u njima je čitateljstvo upoznato detaljno s onime što je sadržaj i bit projekta mreže Zdravih gradova i što Grad Labin čini u tom segmentu. Nadalje nam ostaje da pratimo događanja i budemo uvijek svježi. Stoga ovaj broj donosi reportaže i pregled najvažnijih zbivanja tijekom proljeća i ljeta. Tu je prije svega članak o ovogodišnjoj realizaciji Škole demokracije-Vijeća mladih, petom po redu okupljanju onih koji u Hrvatskoj provode taj međunarodni projekt, a koje se tradicionalno događa u našem gradu prvih dana srpnja mjeseca. Ove godine ostvarili smo projekt čija je priprema bila vrlo temeljita i ozbiljna, a to je osnivanje Gradskog vijeća mladih i održavanje njegove prve sjednice. O tome Vas izvještavamo na samom početku glasila. Tekst i fotografije dočarat će Vam vrlo ozbiljan i kreativan rad na formiranju Gradskog vijeća mladih te borbi gradskih vijećnika školaraca za proračunska sredstva Grada namijenjena mladima. Važan događaj za Grad Labin, turizam i ukupnost kvalitetnog življenja je podizanje Plave zastave o čemu svjedoče fotografski zapisi sa samog podizanja, ali i funkcioniranja sustava Plave zastave. U sportskom dijelu naglasak smo dali na Brdsko biciklistički klub Istra bike, koji je u godinu dana svoga postojanja inicirao i realizirao velik broj manifestacija u suradnji i na korist Zdravog grada, a u kratko vrijeme mogu se podičiti značajnim sportskim rezultatima. Vožnja bicikla u rekreativne svrhe nije teška i zahtjevnost aktivnost, ali je za zdrav život višestruko korisna. Hrvatska donorska mreža ili darivanje organa te kako postati donator organa tema je našeg priloga na stranicama zdravlja, a o tome govori dr. Igor Povrzanović, inicijator osnivanja ove nadasve humane mreže. Ekologija i aktivnosti naših mladih na tom polju također je neizostavna tema svakog, pa i ovog broja glasila. No, dosta priče prelistajte i pročitajte, a do slijedećeg broja pozdravlja Vas Vaša glavna i odgovorna urednica

Eni Modrušan

Sadržaj

TEMA BROJA

Održana prva sjednica Gradskog vijeća mladih grada Labina

4

FLASH VIJESTI

7

PROGRAMI ZDRAVOG GRADA

Savjetovalište

9

Škola demokracije srpanj 2002.

10

Dramska radionica Flacius

16

Cyber cafe' godinu dana poslije

17

DUPLERICA

Plava zastava

12

NOVI PROJEKTI

Twinning i Youthnet - interkulturalno povezivanje mladih Hrvatske i Bugarske

14

REPORTAŽE

Labinske mažoretkinje nastavljaju tradiciju

15

Labin-zdravi grad na Danima otvorene škole OŠ Dobriše Cesarića u Zagrebu

18

Eko grupa istražila što jedu i kako se hrane labinski srednjoškolci

19

ZDRAVLJE

Dr. Igor Povrzanović o Hrvatskoj donorskoj mreži

20

SPORT I REKREACIJA

Predstavljamo Brdsko-biciklistički klub "Istra bike" Labin

22

ODRŽANA PRVA SJEDNICA GRADSKOG VIJEĆA MLADIH GRADA LABINA

Ove godine sedam tisuća kuna labinskim srednjoškolcima

U raspravi su se vijećnici osnovnih i srednje škole argumentima borili za dobivanje sedam tisuća kuna iz gradskog proračuna s ciljem poboljšanja standarda labinskih škola po ocjeni učenika samih. Kada niti jedan program nije dobio većinu odlučio je Odbor za usaglašavanje.

Konačno, ostvarili smo i to, osnovali Gradsko vijeće mladih i održali njegovu prvu sjednicu. Taj se važan događaj zbilo 5. srpnja ove godine za vrijeme trajanja ovogodišnje međunarodne Škole demokracije. Htjeli smo svoja dostignuća pokazati našim partnerima i prijateljima iz Norveške, prije svega gospodinu Geiru Hetlandu te svim ostalim sudionicima 5. susreta škola i Zdravih gradova iz cijele Hrvatske. Tako se i Labin pridružio Metkoviću, koji je prvi u Hrvatskoj formirao takvo Vijeće mladih i održao njegovu sjednicu prošle godine. Mi s ponosom možemo istaći da je Labin prvi i za sada vjerojatno, što nam i nije drago, jedini grad u Istri koji ima Vijeće mladih. Bilo bi nam drago

kad bi se i drugi ugledali na nas. Jedna nas bitna stvar razlikuje od Metkovića i to želimo naglasiti. Mi smo uspjeli na svojoj sjednici donijeti odluku o dodjeli sedam tisuća kuna iz gradskog proračuna za poboljšanje učeničkog standarda. A nije bilo lako odlučiti o tome, jer svi su projekti po nečemu bili najbolji. Rasprava je bila odlična, mnogi su rekli i bolja od onoga što se očekivalo. Argumentirana i iskričava na trenutke, ali bez vrijeđanja i omalovažavanja. Valja znati da je među vijećnicima i velika razlika u godinama, razlika je biti osnovnoškolac ili srednjoškolac, biti učenik petog, sedmog ili osmog razreda ili pak drugog ili trećeg srednje škole.

Za vijećničkom govornicom

Izazov nepoznatog

No, vratimo se malo na početak. Sve labinske škole počele su svoje pripreme u ožujku i travnju, kada nas je «mobilizirala» koordinatorka projekta *Labin-zdravi grad* Eni Modrušan. Dobili smo upute da kroz *Učenička vijeća* škola odaberemo sedam vijećnika koji će biti članovi *Gradskog vijeća mladih* te da odredimo na najširoj demokratskoj osnovi, odnosno školskoj raspravi, koji ćemo projekt predložiti na Vijeću i koji će dobiti potrebnu natpolovičnu podršku od 21 vijećnika. I tako su počele pripreme.

Vijećnike *Osnovne škole Ive Lole Ribara*: Damiru Okanović, Verenu Višković, Stjepana Žumbara, Eriku Golja ... vodila je nastavnica Đurđica Martinčić. Vijećnike *Osnovne škole Matije Vlačića*: Arijana Cukerića, Lanu Škopac, Alenu Kljaić, Valdija Glavičića, Domagoja Fabetu, Reannu Brajković i Renatu Kiršić vodila je profesorica Silva Tenčić-Stemberga.

Glasovanje mladih vijećnika

Vijećnike *Srednje škole Mate Blažine*: Vanju Vilića, Ivana Milevoja, Sanju Lubičić, Ivanu Žubrinić, Sanju Načinović, Ivu Čekada i Žanu Bošković vodila je profesorica Jasmina Gručić.

Zadatak nije bio nimalo lak. Trebalo se upustiti u realizaciju nečega što se ne zna kako radi i kako to izgleda, jer niti jedna od tih voditeljica nije bila dosad u norveškim gradovima Strandu i Sandnesu da uživo vide kako se to radi. Samo su mogle slušati što govore oni koji su tamo bili. Đurđica Martinčić odlučila se za rad sa djecom putem radionica za upoznavanje i vježbom javnog nastupa. O dobro odrađenom poslu sudila je samouvjerenost mladih vijećnika. Slično je radila i prof. Tenčić-Stemberga. Srednjoškolce je njihova voditeljica pripremala da nastupe onako kako se to u parlamentima radi, dakako, izbjegavajući poznate hrvatske obrasce «uzaludnog trošenja vremena».

I tako je došao i taj dan, dan *Prve sjednice Gradskog vijeća* mladih, koju su pratili uzvanici sa *Tečaja škole demokracije*, županijski dužnosnici te dožupan Marin Brkarić. Sjednicu je vodio gradonačelnik Tulio Demetlika, a

Visoki uzvanici i predstavnici vlasti u ulozi promatrača

za potpredsjednicu je na toj sjednici izabrana učenica Sanja Načinović. Sjednica je trajala više od dva puna sata s obzirom na činjenicu da vijećnici nisu odmah donijeli odluku kome će pripasti sedam tisuća kuna, već je *Odboru za usaglašavanje* trebalo malo više vremena da se dogovore. I dogovorili su se da taj novac pripadne srednjoškolcima za njihov projekt *Soba za odmor - Učenički klub* te da za takav prijedlog glasaju vijećnici *Osnovne škole Ive Lole Ribara*. Tako je i učinjeno te je izbjegnuta

moгуća situacija koju je predvidio gradonačelnik Demetlika, a to je ponavljanje rasprave i glasanja na nekoj od idućih sjednica.

Za što su se izborili srednjoškolci

Srednja škola Mate Blažine svoje *Učeničko vijeće* ima već dvije godine, a to tijelo ima funkciju zaštite i unapređenja interesa učenika te usklađivanje toga sa interesima *Nastavničkog vijeća*, kada se učenička pitanja dodiruju sa zadaćama i funkcijama *Nastavničkog vijeća*. Pored *Vijeća roditelja*, koje također postoji u labinskoj srednjoj školi, učenici, roditelji i nastavnici imaju instrumente demokratskog i suradničkog definiranja ciljeva i politike Škole.

Projekt kojeg su izabrali u nizu prijedloga, kojima je cilj poboljšanje učeničkog standarda u školi, jest projekt *Sobe za odmor - Učeničkog kluba*. Srednja škola ima oko osamstotinjak učenika i značajan broj putnika. Učenici žele tu prostoriju prvenstveno zbog učenika putnika koji rano dolaze u školu po različitim vremenskim uvjetima, ali i zbog učenika koji vrijeme između satova ne žele provoditi po kafićima ili se gubiti u dvorištu škole.

Sudionici Škole demokracije i predstavnici Srednje škole Mate Blažine

Naime, zbog velikog broja učenika u jednoj smjeni i niza različitih programa i usmjerenja jako je teško organizirati raspored sati da ne postoji niti jedna «rupa» i da sve bude savršeno. Nažalost, slobodnih satova ima puno te je takva jedna prostorija potrebna, kako bi se moglo sjesti i u miru ponoviti gradivo, porazgovarati sa kolegama, dati nekom savjet, primiti ili dati instrukcije. Inače, srednjoškolci se za vrijeme slobodnih satova ne smiju zadržavati u prostorijama Škole te

audio-vizualne tehnike, sjedećih garnitura za udobniji boravak, za zavjese, aparat sa osvježavajućim pićima i toplim napicima te grickalicama. Vjeruju da će time Školu pretvoriti ugodnijom za boravak u njoj.

Vlačićevci bi riješili problem međusmjene

Osnovna škola Matija Vlačić koja godišnje upisuje četrstotinjak djece, godinama unatrag ima problema sa međusmjenom, vrlo

lošim rasporedom kada je u pitanju u skladivanju potreba djeteta za roditeljima, školom i prijateljima. Oni su svoj pripreme započeli u travnju ove godine i tada formirali dvanaestočlano Učeničko vijeće iz čijih je redova izabrano sedam vijećnika. Sve je to učinjeno kako bi se učenicima demokratski mogli postaviti prema sebi i problemima u školi, ali i izvan nje. Nakon dugog promišljanja koji projekt kandidirati za novce iz gradskog proračuna namijenjene mladima Učeničko vijeće odlučilo se za

rušenje i dizanje zida između dvije učionice kako bi se od jedne prevelike i jedne premale dobile dvije učionice normalne veličine. Mala učionica služi samo za dodatnu nastavu, a velika za tehnički odgoj. Ovim građevinskim zahvatom dobili bi učionicu za tehnički i učionicu za

28 učenika koji nastavu polaze u međusmjeni. Njima nastava započinje u 11, a završava u 17 sati, pa tako nemaju vremena za slobodne aktivnosti, prijatelje i roditelje. Većina roditelja radi ujutro, kada se oni pripremaju za školu i vide se tek kasno poslijepodne, a najteže je zimi kada su dani kraći i mrak rano pada. Takvu djecu, po mišljenju vlačićevaca hvata osjećaj izoliranosti i ona isto tako imaju pravo na pohađanja nastave kada i ostali.

Multimedijalno računalo i digitalni fotoaparati

Učenici *Osnovne škole Ive Lole Ribara*, koju svake godine pohada preko petsto učenika, kako u matičnoj tako i u područnim školama kroz svoje su se Učeničko vijeće izborili da Gradskom vijeću mladih kandidiraju kupnju multimedijalnog računala i digitalnog fotoaparata kao hardverske i softverske podrške njihovim aktivnostima. Osim školskih aktivnosti učenici ove škole imaju literarnu, likovnu, elektrotehničku grupu, imaju uredništvo školskog lista te brojne sekcije školskog sportskog kluba. U mnogima tim aktivnostima postižu zapažene rezultate. A sve to što se događa u školi treba i dokumentirati da ostane za sjećanje. Prema njihovom obrazloženju računalo bi koristilo za umetanje i obradu fotografija i tekstova, korištenje Interneta. Za školski list veliku bi ulogu imao skener, a mogle bi se Ispisivati fotografije zabilježene digitalnim fotoaparatom. Novo računalo, istakli su ribarevci, trebalo bi im za postizanje višeg standarda, a sve bi to pratila i kontrolirala učenička grupa koja bi se brinula za postavljanje i uređivanje panoa po školi.

Najzaslužniji za Gradsko vijeće mladih

ih to tjera u kafiće ili pak na ulicu. Osim toga cilj je tu prostoriju opremom definirati i kao više funkcionalnu za različite aktivnosti i radionice namijenjene učenicima a definirane sa školskom stručnom službom. Novac iz gradskog proračuna srednjoškolci će utrošiti za kupnju

SJAJAN USPJEH LABINSKIH LITERATA, NOVINARA I GLUMACA NA ŽUPANIJSKOM LIDRANU 2002

Travanj je i ove godine tradicionalno bio mjesec održavanja dviju manifestacija literarno-dramsko-novinarskog stvaralaštva skraćeno *Lidrana*. Županijsko natjecanje *Lidrano 2002.* održano je u travnju u pazinskom *Spomen domu*, a ugostilo je mlade literate, recitatore, novinare i glumce iz osnovnih i srednjih škola iz cijele Istre. Labinjani su se na ovogodišnjem *Lidranu* predstavili sa većim brojem radova nego prošle godine. Neki su učenici natjecanje završili na županijskoj razini, dok su tekstovi Lene Tenčić i Ane Dundara te raške osnovnoškolke Elvire Alatić predloženi za državno natjecanje. Predstava *Dvije čajne žličice prašine* Dramske radionice *Flacius Školskog kluba mladih Novi horizonti* (Srednje škole *Mate Blažine* i projekta *Labin-zdravi grad*) dobila je posebnu pohvalu za koreografiju te vizualne i zvučne efekte.

Državni *Lidrano*, pak, održan je krajem svibnja, a na njega su bile pozvane Lena Tenčić i Elvira Alatić. Lena Tenčić, učenica drugog razreda gimnazije, za svoju je lirsku pjesmu na dijalektalnom izričaju pod nazivom *Spametin* se pohvaljena. Njena mentorica i voditeljica bila je profesorica Gordana Poldrugovac. Pohvaljena je i Elvira Alatić, učenica petog razreda *Osnovne škole Ivana Batelića* iz Raše za svoju pjesmu *Momčić*. Njena voditeljica i mentorica bila je profesorica Hasnija Karlović.

DVIJE ČAJNE ŽLIČICE PRAŠINE NA SKAGI-U 2002

Dramska skupina *Flacius* iako nije, unatoč izvrsnom *performanceu*, prekrasnim kostimima i fenomenalnim akustično-vizualnim efektima, izabrana za *Lidrano* na državnoj razini, dobila je pravo sudjelovanja na SKAGI-u (Smotri kazališnih amaterskih grupa Istre), kojemu je također tradicionalno domaćin bio Pazin, točnije *Pučko otvoreno učilište Pazin*. Uz Labinjane, na smotri su svoje predstave izveli sve brojniji osnovnoškolci i srednjoškolci iz Pazina, Pule, Rovinja. Nagrade najboljima

uručila je dramska pedagoginja Ines Škuflić-Horvat iz *Centra za dramski odgoj* iz Zagreba. Među nagrađenima bile su i naše glumice, čija je predstava *Dvije čajne žličice prašine* na tekst

mlade spisateljice Ive Milley proglašena najboljom predstavom u cjelini, a dodijeljen joj je i tradicionalni kipić tikva, zaštitni znak smotre, i za kostimografiju.

Nakon tog uspjeha mlade labinske glumice (u predstavi igraju «vještice») i njihovi neizmjereno važni pomoćnici kao i stilistica Dezi Ivašić-Brenko te voditelj družine profesor Čedomir Ružić imat će prilike predstaviti se labinskoj publici.

SVE UTRKE BBK-a ISTRA BIKE

Nakon 14 nastupa članova BBK-a Istra Bike prošle godine od ožujka pa do zaključenja ovog broja našeg glasila nastupi se broje sa dvadeset utrka, a bilo je to izuzetno uspješno razdoblje. U ožujku u Zlatoličju kraj Maribora u utrci koja se boduje za Kup Hrvatske Marko Faraguna osvaja treće mjesto u kategoriji kadeta, a S. Faraguna prvo u kategoriji početnika. U Premanturi u travnju također na bodovnoj utrci Marko Faraguna stekao je 4. mjesto u kupu, da bi u Vodicama u svibnju tu poziciju učvrstio. U lipnju Marko Faraguna zajedno sa Čobanovom i Kamberom nastupa kao hrvatski reprezentativac i zauzima odlično 12. mjesto. Potom slijede nastupi članova na bicikljadama u Umagu i Puli da bi Istra bike u suradnji sa TZ Grada Labina i Labinskom folšarijom domaćom kompanijom organizirao labinsku bicikljadu. U lipnju na mountain bike cross country utrci na Drenovi iznad Rijeke, Entoni Faraguna zauzima treće, a Marko Faraguna četvrto mjesto i dolazi na treće mjesto u Kupu Hrvatske. Slijedeći uspjeh labinski mountain bikeri ostvarili su u slovenskom Glacniku na utrci koja se bodovala za kup Slovenije i Hrvatske. Moreno Mohorović je u kategoriji elite osvojio četvrto mjesto i prvih 40 bodova u toj kategoriji za Istra bike. Entoni Faraguna došao je osmi, a prezimenjak Marko jedanaesti, ali se zbog nedovoljnog odaziva biciklista iz Hrvatske ova utrka nije bodovala za kup. Sredinom lipnja na Sljemenu je održano

mountain bike prvenstvo Hrvatske u cross countryu gdje se Marko Faraguna ovjenčao srebrnom medaljom u kategoriji kadeta. Dan kasnije Marko Faraguna vozio je osmu kup utрку na kojoj je zauzeo odlično drugo mjesto.

Posljednjeg dana lipnja održana je Rabac HC chrono utrka po prvi puta u domaćinstvu i organizaciji BBK-a Istra bike. Marko Faraguna osvaja naslov prvaka Hrvatske u kategoriji kadeta. Nastup i ostalih članova u kategorijama elite, master, hoby i početnik također je bio više nego odličan. U kolovozu je uslijedila Labin XC open utrka koju je klub organizirao u suradnji sa projektom Labin-zdravi grad i Mediteranskim kiparskim simpozijem na Dubrovi. Članovi kluba bili su najbolji u mlađim dobnim skupinama te nebudućim klasama. Kadet Marko Faraguna zauzeo je prvo mjesto, a Mario Paliska u klasi hoby. U kategoriji početnika do 15 godina Marin Ferencić bio je prvi kao Kristabel Kos te Nikola Švraka do 11 i Stefan Ristić do 9 godina. Nakon toga uslijedila je posljednja utrka Kupa Hrvatske u Klani na kojoj je Marko Faraguna osigurao srebrnu medalju. Uslijedile su dalje biciklijade u Brtonigli, cestovna utrka kriterij u Boljuni, utrka u Tupljaku na kojoj su dominirali početnici osvajanjem prva tri mjesta te žminjska biciklijada. Rujan je bio u znaku sudjelovanja na ljetnim maškarama u Rapcu te rabačkog triatlona čiju je organizaciju inicirao upravo BBK-a Istra bike.

ČEDOMIR RUŽIĆ, RAVNATELJ SŠ MATE BLAŽINE LABIN SUDJELOVAO NA SEMINARU IZ LJUDSKIH PRAVA I DEMOKRATSKOG GRAĐANSTVA U BAD URACHU (Njemačka)

Srednja škola Mate Blažine iz Labina je od strane Ministarstva prosvjete i športa pozvana da se uključi u rad Seminara iz područje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratski građanski odgoj, koji se održao u Bad Urachu u Njemačkoj od 6. do 11. listopada. Ovo je pilot projekt buduće suradnje između zainteresiranih institucija Europe i Hrvatske sa ciljem da da praktičnu podršku u integraciji Hrvatske u EU i da pruži osnovu za razmjenu iskustava na području obrazovanja

za demokraciju.

U radu seminara su sudjelovali stručnjaci Vijeća Europe, Ministarstva prosvjete i športa i Ureda za ljudska prava Vlade RH i odabranih predstavnika hrvatskih osnovnih i srednjih škola, a realiziran je i radni posjet institucijama Vijeće Europe u Strasbourgu.

Labinska je srednja škola od ranije uključena u slične aktivnosti: kao jedna od pet srednjih škola u Hrvatskoj u realizaciji projekta Vijeća Europe OBAZOVANJE ZA DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO u razdoblju od 1999. do 2001., TWINNING i YOUTHNET projektima u 2001. i 2002., kao i u međunarodnoj ŠKOLI DEMOKRACIJE-VIJEĆU MLADIH od 1998.

Power-point prezentacija škole i video zapis parlamentarne debate Debatnog kluba na temu

Priključenje Hrvatske europskim integracijama je opravdano, na engleskom jeziku, oduševili su sudionike Seminara.

LABINSKI SREDNJOŠKOLCI PROVELI TJEDAN DANA U LEVERKUSENU

Deset učenika Srednje škole Mate Blažine: Eni Blašković, Jasmin Mahmutović, Blaženka Đulabić, Tihana Gobo, Bernadeta Ajdarpašić, Sabina Načinović, Mirna Katičić, Danijel Josić, Antonio Galović i Kristijan Šumberac u pratnji svojih profesorica njemačkog jezika: Elviane Tenčić i Vesne Petrović proveli su tjedan dana u njemačkom gradu Leverkusenu. Imali su jedinstvenu priliku da, sudjelujući na nastavi u *Berufskollege Opladen* s kojim je labinska srednja škola već niz godina u partnerstvu, primjenjuju i provjere svoja znanja iz njemačkog jezika. Ostvarili su, ne samo kontakt sa svojim njemačkim vršnjacima i profesorima, nego i aktivno sudjelovali u nastavnom procesu. U poslijepodnevni satima bilo je više slobodnog vremena, tako da su posjetili i okolne gradove: Düsseldorf, Köln i Bonn. Cijela grupa je oduševljena boravkom u Njemačkoj, zahvaljuju se domaćinima i nadaju se skorom uzvratnom posjetu njemačkih učenika njihovoj školi. Ovaj boravak sufinancirala je njemačka služba za pedagošku razmjenu PAD, županijski Ured za prosvjetu i kulturu, Grad Labin i TE Plomin.

SAVJETOLAVIŠTE

Dragi roditelji, učenici i nastavnici!
Ovim putem želimo vas **ukratko upoznati s radom Savjetovališta i mogućnostima koje Savjetovalište nudi, a koje možete iskoristiti i vi.**

O važnosti rada Savjetovališta

Savjetovalište, koje djeluje u okviru projekta *Labin-zdravi grad*, već petu godinu otvara svoja vrata svima onima kojima je potrebna podrška, povjerenje, prijateljstvo, te pružanje pomoći u traženju rješenja za različite životne situacije u kojima se možete naći.

Savjetovalište je namijenjeno problemima mladeži, roditeljima i problemima odgoja djeteta, i svim odraslim osobama koje se žele osnažiti za sve životne izazove koje su pred njima.

Korist takvog načina rada

► U radu s roditeljima pomažemo im u jačanju i osnaživanju u traženju djelotvornijih načina komunikacije, a time i uspostavljanju kvalitetnih odnosa sa svojim djetetom. To je put prevencije ka različitim rizičnim ponašanjima djece i mladeži (agresija, asocijalno ponašanje, eksperimentiranje s drogama i ostalim oblicima zlorabe sredstava ovisnosti itd.)

► U radu s djecom, mladeži i odraslima pomažemo svima onima koji žele osnažiti sebe kako bi činili efikasnije izbore u rješavanju svojih problema i time poboljšali kvalitetu svojeg života.

To činimo na način da pažljivo slušamo, pružamo podršku i vodimo razgovore kojima ćemo pomoći mladima i ostalima da u sigurnom, poticajnom okruženju dolaze do rješenja kojima mogu efikasnije rješavati različite životne situacije.

Posebni programi

U okviru rada Savjetovališta nudimo posebne programe školu djelotvornog roditeljstva. To su edukativne radionice za grupe zainteresiranih roditelja (veličina grupe do 15 roditelja) koji u takvim radionicama stječu vještine efikasnije komunikacije, prepoznavanja svojih potreba, potreba djeteta te uspostavljanje kvalitetnog odnosa sa djetetom koji je temelj uspješnog odgoja.

Teme edukativnih radionica:

- Kako biti djelotvorniji roditelj
- Kako uspostaviti kvalitetan odnos roditelj djetete
- Kako uspješno komunicirati i rješavati konflikte s djecom

Roditelji u tim radionicama razmjenjuju iskustva i upoznaju se s edukativnim sadržajima iz tog područja.

Trajanje radionice: 3 bloka po 2 sata
Svi oni koji se žele uključiti u takav oblik rada mogu kontaktirati s voditeljima radionica preko njihovih telefona ili preko stručnih suradnika i ravnatelja škola i dječjeg vrtića. Pozitivna iskustva i zadovoljstva roditelja i odgajatelja primjenom ovakvih oblika rada ukazuju na opravdanost i korisnost takvih programa.

Radionice izvode: Dobrić Mirjana i Crvak Irena

Stručni tim savjetovališta

U radu Savjetovališta sudjeluje tim stručnjaka: psiholog Dobrić Mirjana, pedagog Irena Crvak, socijalni radnik Biserka Verbanac Smolica

Raspored rada:

- CRVAK IRENA, pedagog
svaki ponedjeljak od 17 do 19 sati
kontakt telefon: 856-277
- DOBRIĆ MIRJANA, psiholog
svaki utorak od 17 do 19 sati
kontakt telefon: 856-277
- VERBANAC-SMOLICA BISERKA, socijalni radnik,
svake srijede od 17 do 19 sati,
kontakt telefon: 856-464

u prostorijama dječjeg vrtića u Starom gradu.

Ukoliko ste zainteresirani za neki od ponuđenih oblika rada nazovite u gore navedenim terminima na telefon 852-487 radi dogovora o daljnjoj suradnji, ili na kontakt telefone djelatnika stručnog tima.

Ukoliko imate nove ideje i prijedloge, također će nam biti drago da nas nazovete.

Stoga, javite nam se slobodno, pitajte, zaželite ... tu smo!

Stručni tim Savjetovališta

Prostorije dječjeg vrtića u Starom gradu
telefon: 852-487
u vrijeme rada Savjetovališta

Crvak Irena, pedagog-savjetnik

Dobrić Mirjana, psiholog-savjetnik

PETI TEČAJ ŠKOLE DEMOKRACIJE-VIJEĆA MLADIH

IX. MOTOVUNSKA LJETNA ŠKOLA UNAPREĐENJA ZDRAVLJA

Mladima aktivnija uloga u društvu

Predstavnici škola i gradova: Metkovića, Slatine, Zaboka, Varaždina, Dubrovnika, Pazina, Rijeke, Vinkovaca, Čakovca, Zagreba i Labina, ovogodišnji sudionici srpanjskog tradicionalnog događanja Škole demokracije zaključili su da je za budućnost projekta veoma važno daljnje educiranje, njegova integracija u nastavni proces, da djeluje kroz suradnju ostalih društveno-političkih zajednica na lokalnoj razini i osnivanja organizacija koje će uključiti mlade u proces upravljanja lokalnom a time i širom društvenom zajednicom.

Prvi srpanjski tjedan tradicionalno je u znaku projekta Škole demokracije, a sve je počelo nastupom manekenske skupine sa svojom prvonagrađenom jeans kolekcijom i svirkom na domaćem mehu da bi potom ravnatelj Srednje škole Mate Blažine, inače i koordinatorska Škola demokracije u Hrvatskoj i organizator susreta Čedomir Ružić održao uvodni govor. Kao i do sada, tečaj su pratili predstavnici pokrovitelja Ministarstva prosvjete i športa, Istarske županije i Grada Labina te dragi gost iz Norveške Geir Hetlanda. U uvodne riječi, dakako, uključili su se i predstavnici pokrovitelja: Eni Modrušan, pročelnica Grada Labina,

Krug prijateljstva sudionika Škole demokracije

Na svečanom otvaranju

koordinatorica projekta *Labin-zdravi grad*, Mladen Dušman, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu i kulturu Istarske županije, Sanja Horvatić, voditeljica Odjela za opće školstvo i gimnazije Ministarstva prosvjete i športa Republike Hrvatske.

Nakon svečanog otvorenja započelo je prezentiranje prakse u promicanju demokratskog građanstva mladih u hrvatskim gradovima.

LABIN, Srednja škola Mate Blažine

je atraktivnom power-point prezentacijom predstavila Grad, Školu i presjek višegodišnjih aktivnosti na promicanju posebnih oblika i sadržaja rada s mladima.

METKOVIĆ, Gimnazija Metković predstavila se izlaganjem o dosadašnjim djelatnostima i iznijela planove za budućnost te podijelila Bilten.

VARAŽDIN, Gimnazija Varaždin predstavili su program dviju grupa *Pro homine* u kojima se modernim metodama i radionicama potiče učenike da se «suoče sa samim sobom» i da stvarajući pozitivnu sliku o sebi zauzmu stavove i razviju razmišljanja koja će im u životu pomoći da ostvare svoje zamisli i želje. Vrše razmjenu iskustva uz pomoć literature, književnosti te Interneta.

SLATINA, Srednja škola Marka Marulića prezentirala je zbornik *Jednakost šansi* u kojem učenici izražavaju svoje stavove o različitim društvenim pitanjima kao što su

korupcija, vlast, politika, sustav školovanja, ovisnosti, problemi odrastanja, seksualnost, mogućnost suživota različitih religija i svjetonazora. U svom predstavljanju usredotočili su se na iskaze učenika koji pripadaju deprivilegiranim socijalnim slojevima pod nazivom *Stanje demokracije - što misli buduća radnička klasa*.

ZABOK, Gimnazija A.G. Matoša je predstavila fakultativni program *Odgovori za ljudska prava* u trećim i četvrtim razredima. Program za treći razred osmišljen je kao obrazovanje za kulturu ljudskih prava dok je program za četvrte razrede osmišljen kao obrazovanje za političku kulturu.

PAZIN, Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobriše se predstavila video-zapisom koji prikazuje najznačajnije aktivnosti škole tijekom školske godine. Video zapis je cjelovita slika rada i atmosfere u školi koja odiše atmosferom demokracije.

Labinski voditelji Parlaonice

Dvodnevni rad kroz radionice

Drugi radni dan protekao je u radu kroz radionice razmjenom iskustava dobre prakse među sudionicima. Pod vodstvom profesora Luciana Antonellija i Delfine Arapović učenici škole domaćina zajedno sa sotalim sudionicima realizirali su Parlaonicu na temu *Poučavanje o ljudskim pravima ugrožava disciplinu u školi*. Radionica je potaknula niz propitivanja, stavova, sučeljavanja i zalaganja oko sustava obrazovanja, principa demokracije, društvenog položaja mladih, političke kulture, tolerancije, kulture dijaloga. Isto tako radionicom je pokazano da nije lako i jednostavno javno argumentirano iznositi, braniti i zalagati se za određene stavove i rješenja, te da nam je za to potrebna edukacija.

Varaždinci su radionicom *Jačajmo svoje samopouzdanje* pod vodstvom profesora Ćirila Čoha i vanjske suradnice škole Jasne Špičko pokazali da je nisko samopouzdanje učenika i nastavnika prepreka uspostavi jačih demokratskih odnosa u školi. Večer je protekla prisustvovanju sudionika *Prvoj sjednici Gradskog vijeća mladih Grada Labina*, koja ih je jednostavno oduševila te su poželjeli tako nešto i svojim gradovima.

Posljednjeg dana održana je radionica na temu demokracije u školama Hrvatske pod vodstvom prof. Gordane Fileš i dr. Selme Šogorić na temu: *Što i kako dalje u provođenju projekta Škole demokracije u sljedeće tri*

godine da bi se uvidjetlo što se dosada uradilo na poučavanju o ljudskim pravima. Za budućnost projekta sudionici su istakli da je veoma važno daljnje kontinuirano educiranje ljudi u projektu, mogućnost da se projekt integrira u nastavni proces, da projekt djeluje kroz suradnju ostalih društveno-političkih zajednica na lokalnoj razini

želja da se ovaj projekt nastavi u kontinuitetu još mnogo godina te da se svake godine poboljšava i pribivača od strane novih sudionika.

Goran Matijević (Vinkovci)
i Stjepan Šogorić (Zagreb)

Mislim da je ovogodišnja Škola demokracije bolja od onih proteklih godina upravo zbog načina rada. Proteklih godina rad se temeljio samo na predstavljanjima dok je ove godine u rad su uvedeni dijalog i rasprave, što mi se veoma sviđa. Smatram da bi trebalo biti više radionica na temu npr. o izgradnji ličnosti kod nas mladih. Svidala mi se tema o samopouzdanju, jer jedino ako naučimo vjerovati u sebe i pozitivno razmišljati moći ćemo postići ciljeve škole demokracije i postati građani koji će zaista znati živjeti tu demokraciju. Mislim da bi trebalo biti rasprava i pokušaja rješavanja problema neučinkovitosti i nemotivacije mladih u našim lokalnim sredinama (iz iskustva znam da je to veliki problem, barem kod nas), te kako potaknuti i "zagrijati" ostale za neke projekte jer, nažalost, mladi su "anemični" na zbivanja u okolini. Nadalje, trebalo bi uključiti više samih učenika te neke teme obrađivati u obliku igara ili na neki drugi kreativan način. Mislim da su ciljevi

Geir Hetland i Tulio Demetlika

i osnivanja organizacija koje će uključiti mlade u proces upravljanja lokalnom a time i širom društvenom zajednicom (npr. već postojeća *Vijeća mladih*). Na kraju je održan okrugli stol i podijeljeni su certifikati.

Gordana Fileš i
Stjepan Šogorić (Zagreb)

Što kažu sudionici

Škola demokracije i Vijeće mladih jedan je od najboljih projekata kojeg mladi čovjek može iskusiti, ne samo zbog upoznavanja novih ljudi i širenja prijateljstva nego i zbog spoznaje o primjeni ljudskih prava, povećanja političkih vidokruga i mjesta djelovanja. Velika nam je

Sa radionice

ovogodišnje Škole demokracije uglavnom pogodeni i nadam se da će biti ostvareni u daljnjem radu, te bi trebalo uključiti još više gradova i mladih ljudi.

Lorna Stemberger (Labin)

Plava zastava
Promijenila Rabac mijenja i nas

Da je Rabac dobitnik *Plave zastave* - međunarodne ekološke nagrade za ovu godinu - više nije vijest, ali je činjenica da je ovo priznanje doprinijelo kvaliteti življenja na našem području, onome što je temeljni cilj projekta *Svjetske mreže zdravih gradova* čiji je član naravno i *Grad Labin*. *Plava zastava* je nagrada-projekt zaštite mora i priobalja međunarodne zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš koji se svake godine provodi u Europi i svijetu. Njezin je cilj da plaže budu bolje opremljene i sigurnije za kupaće, a usmjerena je prema zaštiti prirodnog okoliša priobalja. Rabac je ove godine jedinstven primjer u Hrvatskoj. Naime, dodijeljene su mu četiri *Plave zastave* te je time stekao i prestižni naziv turističkog mjesta *Plave zastave*.

U aktivnosti pripreme i kandidature za *Plavu zastavu* jednako i suradnički se uključila cijela društvena zajednica od gradske uprave preko *Turističke zajednice* do hotelijera Rapca, a svojim su se istraživanjima i doprinosima projektu uključili i mladi ekolozi labinske *Srednje škole Mate Blažine*. Rezultati višemjesečnih užurbanih aktivnosti na uređenju plaža vidljivi su. Rabac je unapredovao svojim uređenjem. Postavljeno je niz kontejnera za selektivno prikupljanje otpada, tuševi na svakom koraku, kabine za presvlačenje također, organizirana je služba svakodnevnog čišćenja plaža te postavljeni upravitelji plaža. Na potezu od *Maslinice* do *Girandelle* za sigurnost kupaca brinula se posebno obučena ekipa spasitelja, popularno zvanih *baywatch*. Rabac je i time potvrdio da je biser Kvarnera, a o njegovim predispozicijama govore i drugi uvjeti koji su trebali biti zadovoljeni za sticanje *Plave zastave*: čistoća mora koja se kontrolira uzorkovanjem svakih 15 dana, pročištači industrijske i gradske otpadne vode, zabrana kretanja vozila na području plaža itd. Vrlo je bitno naglasiti da je *Plava zastava*, osim našeg i zadovoljstva turista, doprinijela i u marketinškom pogledu, jer su današnji turisti posebno osjetljivi na ekologiju i žele svoj odmor provesti tamo gdje im se jamči čist i zdrav okoliš. *Plava zastava*, čime se Rabac i njegovi stanovnici susreću po prvi puta, mijenja i naš svjetonazor. Postupno, ali sigurno stječemo spoznaju da i mi sami sudjelujemo u kreiranju i unapređenju zdravog i kvalitetnijeg života, zar ne?

Novi projekti Srednje škole Mate Blažine i Grada Labina pod okriljem Vijeća Europe: TWINNING i YOUTHNET interkulturalno povezivanje mladih Hrvatske i Bugarske

Nije bitno koliko nas kilometara dijeli - svi imamo iste snove i ciljeve

Mjesec ožujak je za labinske i bugarske srednjoškolce predstavljao zbližavanje u novom projektu pod okriljem Vijeća Europe, a pod nazivom Youthnet. Poradi realizacije projekta, a u smislu što boljeg međusobnog upoznavanja, devetero je srednjoškolaca i njihovih voditelja iz bugarskog grada Haskova koncem ožujka pohodilo Labin. Za njihova boravka u našem gradu, labinski su ih srednjoškolci, članovi Učeničkog vijeća Srednje škole Mate Blažine i predstavnici ŠKM Novi horizonti upoznali sa školskim i izvanškolskim aktivnostima Škole i projekta Labin-zdravi grad. Za tu je prigodu gimnazijalka Maja Fabeta pripremila power-point prezentaciju svih školskih projekata pod pokroviteljstvom projekta Labin-zdravi grad, a nakon toga se Debatni klub Bugarima predstavio Carl Popperovom debatom na temu *Internet udaljuje ljude - da ili ne?* Nakon zanimljivog i žustrog debatiranja uslijedilo je predstavljanje grada Haskova,

kod labinskog gradonačelnika Tulija Demetlike, gdje je Grad Labin od strane dogradonačelnika Grada Haskova pozvan na bliskiju suradnju na razini gradova.

Nakon toga je uslijedilo razgledavanje starogradske jezgre i našeg čuvenog muzejskog rudnika, kojim je, na njihovo veliko zadovoljstvo, naše goste proveo prof. Tulio Vorano. U popodnevnim su satima bugarski srednjoškolci imali prilike uživati u šetnji prekrasnim Rapcem, a uveče je u prostorijama ŠKM Novi horizonti priređena kulturno-umjetnička večer na kojoj je između ostalog premijerno izvedena i predstava *Dvije čajne žličice prašine* u izvedbi Dramske radionice Flacius. Na koncu su Labinjani i Bugari izmijenili darove i izrazili veliku želju za skorim viđenjem u Bugarskoj.

Uzvratni posjet Haskovu

Iako je za bratimljenje dvaju gradova, Labina i Haskova, još uvijek rano, prijedlog smo Bugara o skorom dolasku u njihov grad objeručke prihvatili. Ekspedicija Labinjana sastojala se od 11 članova, a uključivala je osam učenika: Lornu Stemberger, Katarinu Načinović, Ivu Rukavina, Maju Fabeta, Marina Šćiru, Andriju Sprčića, Maura Matića i mene, Anu Dundara, te troje voditelja: prof. Miru Hrvatin, prof. Delfinu Arapović te prof. Zlatka Arapovića koji je u Bugarskoj predstavljao labinsku srednju školu. Na put smo se uputili 23. travnja, a već idućeg jutra, nakon napornih 24 sata (uza svu komociju autobusa) bili smo ugodno primljeni u prostorijama Youth-centra naših domaćina, u Haskovu. Nakon smještanja u hotel i razgledavanja grada domaćini su nam priredili međusobno upoznavanje i zajedničko druženje u njihovu Centru, gdje su se osim nas, i članova njihovog kluba mladih našli i predstavnici Hrvatskog kulturno-umjetničkog centra u Bugarskoj, te predstavnik Hrvatskog veleposlanstva u Sofiji, gospodin

Nakon posjete Bugarskoj

Saša Momčinović, koji nam je, uz gospođu Krasimiru, voditeljicu cijelog projekta uputio riječ dobrodošlice.

Upoznavanje mladih Haskova

Umorni i iscrpljeni od dugog puta, gotovo da smo odustali od večernjeg izlaska u grad, no nismo mogli odoljeti veoma ljubaznoj mladeži Haskova koja nas je u velikom broju dočekala ispred hotela kako bi nam pokazala kako mladi u Haskovu žive, gdje izlaze i na koji se način zabavljaju. Tako smo mi, nakon kratkog razgledavanja grada i nekih od njihovih brojnih kulturnih spomenika, ubrzo prešli na razgledavanje unutrašnjosti brojnih haskovskih kafića i disco-klubova (koji za razliku od naših rade svakog dana u tjednu, doduše sa nešto kraćim radnim vremenom od našeg), te smo se odmah na početku uvjerali da tri tisuće kilometara koliko nas dijeli zaista ništa ne znači po pitanju nas mladih, što je ujedno bio i cilj ovog projekta. Idućeg smo jutra odradili medijski popraćen planirani posjet općini Grada Haskova, i njegovom gradonačelniku te trideset godina staroj jezičnoj gimnaziji, a zajednički smo pripremili i Web stranice kojima ćemo na Internetu predstavljati suradnju Labina i Haskova u okviru Twinning i Youthnet projekta.

Razmjena darova

njihove srednje jezične škole i vijeća učenika. Vrhunac prvog dana posjeta bio je odlazak bugarske delegacije u Rašu, gdje su ih predstavnici RKUD-a Rudar upoznali sa svim dražima lokalnog folklora i ljepotom naših nošnji. Drugi je dan njihova posjeta protekao u ležernijem raspoloženju. Bugarskim je srednjoškolcima i njihovim voditeljima priređen prijem

Pred odlazak u Haskovo

Pošto su u Bugarskoj u vrijeme našeg posjeta bili dani uoči Uskrsa, tog smo dana kao gosti, ali i izvođači sudjelovali na njihovu Uskršnjem koncertu, gdje su nam domaćini predstavili dramsku, plesnu, glazbenu i folklornu radionicu njihova *Centra mladih*, dok smo mi njima pod vodstvom Andrije Sprčića na gitari, otpjevali tri pjesme na hrvatskom jeziku, a Lorna i ja smo uz petominutnu pripremu dramske voditeljice, gđe Rumi sa Bugarima odglumile i kratak skeč.

Sport, druženje, izlasci

Tako je u ugodnom društvu završio i drugi dan našeg posjeta, te smo sa nestrpljenjem čekali veliko finale, natjecanje u sportu, koje je uslijedilo idućeg poslijepodneva. Sa motom olimpijskih igara, važno je sudjelovati, svi smo se idućeg dana pojavili u njihovu sportskom centru. Nismo se ni nadali, da ćemo u svim igrama, koje su uključivale košarku, igre spretnosti te njihovu nacionalnu igru pod nazivom *petanka* (jednaku našem boćanju), potući Bugare na njihovu terenu, niti da će nas profesorica Mira poučiti kako igrati *badminton*. Na kraju smo rasterećeni, u miješanim postavama zaigrali odbojku kojom smo ujedno i zatvorili sportske igre. A nakon bavljenja fizičkom aktivnošću, važno je dobro se najesti, pa su nam za to posljednje večer domaćini pripremili zajedničko druženje u restoranu sa živom glazbom, gdje smo osim ugodnog druženja i isto tako dobre hrane

uspjeli upiti vještinu plesanja bugarskog folklora, ali i otplesati nešto *twista*, *charlestona* i brojnih drugih klasičnih plesova. No, kako svemu dođe kraj, tako je došlo i vrijeme našeg odlaska iz Haskova. Sa suzama u očima i toplinom u srcu, te velikom željom za skorim viđenjem oprostili smo se sa našim prijateljima. Shvatili smo kako nije bitno gdje živimo, niti koliko nas kilometara dijeli, jer svi mi imamo iste želje, snove, nadanja i ciljeve.

Ana Dundara

Posjet Bugara Labinu

LABINSKE MAŽORETKINJE NASTAVLJAJU TRADICIJU

REPORTAŽA

Kroz sastav mažoretkinja prošlo stotinjak djevojčica - danas maturantica ili studentica

U Labinu su se mažoretkinje pojavile prvi puta 1996. godine u sklopu programa Cvjetnog korza, a nakon toga počele su i prve audicije za gradske mažoretkinje, koje su danas dio projekta Labin-zdravi grad.

Male curice ili djevojke živopisno odjevene, sa neizbježnim štapom kojeg među prstima tako vješto vrte, stupaju u plesnom koraku i po pravilu prati ih limena glazba? To su znamo svi mažoretkinje. A kako rade naše labinske mažoretkinje ispričala nam je njihova voditeljica Savica Sprčić, od koje smo doznali i povijest ove vrste, slobodno recimo, plesnog sporta, vrlo zdravog i vrlo podesnog za razvoj ženskog tijela. Mažoretkinje su u vrijeme svoga nastajanja bile vezane za vojne parade, a o njihovom nastanku postoje tri priče. Po jednoj su mažoretkinje nastale u Švicarskoj od osoba koje su sa zastavama ispred stroja izvodile plesne pokrete. Po drugoj priči potekle su iz Francuske, gdje je krajem 18. st. dirigent vojnog orkestra stupao sa dvometarskim ukrašenim štapom. Netko se dosjetio da bi pred paradnim strojem ljepše bilo vidjeti djevojku i tako je nastala skupina koju zovemo mažoretkinje. Štap se u međuvremenu smanjivao i dobivao sasvim drugu funkciju. Po trećoj priči one potječu iz jednog američkog koledža.

Danas mažoretkinje prate razne manifestacije, ukrašavaju ih svojom mladošću i ljepotom, a plesnim koracima te vještinama sa štapom razveseljavaju građane.

U Labinu su se mažoretkinje pojavile prvi puta 1996. godine u sklopu programa *Cvjetnog korza*, a jezgra su bile učenice iz

raške osnovne škole gdje je Savica Sprčić imala malu skupinu. Slijedeće godine počele su i prve audicije za gradske mažoretkinje, koje su najprije bile u sustavu *Pučkog otvorenog učilišta*, a danas su dio projekta *Labin-zdravi grad*. Na *Cvjetnom korzu* te 1997. godine nastupila je 21 djevojčica u živopisnim uniformama sa štapovima u rukama.

Labinska priča sa mažoretkinjama ima svoje uspone i padove. Ne zbog voditeljice Savice - koja predano radi s djecom, posao kojeg jako voli i bez kojeg ne može, kada je u pitanju rad s djecom - već zbog trenutaka kada ima ili nema dostatno sredstava za podupiranje njihovih aktivnosti. Osim toga, reći će gospođa Sprčić, da bi mažoretkinje bile prave, potrebna im je i limena glazba, a nje *Grad Labin* još uvijek nema, iako se najavljuje njihovo skoro okupljanje.

U posljednjih pet godina kroz labinske mažoretkinje i pod budnom paskom voditeljice prošlo je preko stotinu djevojaka, od kojih su neke već završile srednju školu, a neke su maturantice. Mažoretkinje su svrstane

u tri kategorije: dječji sastav za dob od 4 do 7 godina, juniorke od 8 do 13 godina te seniorke kamo spadaju djevojčice od 13 pa do djevojaka od 26 godina. U Labinu trenutno ne postoji seniorska skupina u juniorskoj ih ima preko 40, a neke od njih moraju ponekad pokrivati nastupe u svom i starijem uzrastu.

Ivana Žubričić

dramsk@radionica

FLACIUS

2000.

o družini

DRAMSKA
RADIONICA
FLACIUS

je osnovana potkraj
2000. godine
kao jedna od brojnih
kreativnih radionica

ŠKOLSKOG KLUBA MLADIH NOVI HORIZONTI
Srednje škole Mate Blažine
i projekta LABIN-ZDRAVI GRAD

Kao i prijašnje dramske družine Srednje škole, koje su obilježile razdoblje 1983.-1993., radionicu ponovno vodi Čedomir Ružić, profesor hrvatskog jezika i dugogodišnji kazališni amater i zaljubljenik u kazališnu umjetnost.

Dramskoj radionici FLACIUS je cilj da isprobanim metodama odgojnog kazališta kod zainteresiranih srednjoškolaca otkriva i razvija sposobnosti scenskog izražavanja a da se pritom u slobodno vrijeme korisno zabave i druže.

Sadašnja dramska družina - zahvaljujući iskustvu kojeg su kao osnovnoškolci stekli u KLUBU MLADIH ZDRAVOG GRADA pod vodstvom Hasnije Karlović - spremna je za zahtjevnije projekte kao što je bio njihov prošlogodišnji prvijenac rađen na predlošku CELAVE PJEVAČICE E. Ionesca, za koji su na LIDRAN-u 2001 posebno pohvaljeni i nagrađeni na SKAGI-u 2001. "za kreativnu uporabu hrvatskog jezika".

Ovogodišnjom su se dramskom igrom - DVIJE ČAJNE ŽLIČICE PRAŠINE - mlade Zagrepčanke Ive Milley, uspješno predstavili na županijskom LIDRAN-u 2002, gdje su posebno pohvaljeni za koreografiju i vizualni identitet predstave. Na SKAGI-u 2002 (Festivalu kazališnih amaterskih grupa Istre u Pazinu) njihova je predstava proglašena najboljom u kategoriji srednjih škola i nagrađena za kostimografiju.

SREDNJA ŠKOLA MATE BLAŽINE LABIN
PROJEKT LABIN - ZDRAVI GRAD
ŠKOLSKI KLUB MLADIH
NOVI HORIZONTI

VAM PREDSTAVLJA DRAMSKU IGROU
IVE MILLEY

"DVIJE ČAJNE
ŽLIČICE PRAŠINE"

o autoru

Rođena sam 1977. godine u Zagrebu.

Istovremeno kad i u snovnu školu mama me upisala na ritmiku i dramsku u Zagrebačkom kazalištu mladih.

Deset godina bila sam polaznica ritmičkog studija i igrala u "PETRU PANU", a na dramskoj sam do danas. U međuvremenu igrala sam u brojnim produkcijama i predstavama. Najprije u grupi kod dramske pedagoginje Elizabete Kumer: "VAŽNO JE ZVATI SE ERNEST" i "MALE ŽENE", a zatim Ines Škuflić-Horvat s kojom smo napravili predstave: "JEDAN KAVEZ TRAŽI PTICU" Republička smotra kazališnih amatera-Murter, "GRIČ WITCH" Festival autorske poetike Mostar, "JA" Jugendtheater tage u Heidenreichsteinu (Austrija), "ŽENA" Festival mladih u Bussangu (Francuska). Od osnivanja 1997. članica sam dramskog studija "TIRENA" gdje radim kao dramska pedagoginja te glumim u dramskim predstavama: "KRALJICA ZUBNIH MIŠIČA", MAČJI KAŠALJ i "TKO ĆE BITI DJED MRAZ". Do sada sam napisala slijedeće igrokaze za djecu i mlade: BILA JEDNOM JEDNA ... (pomiješana bajka), DVIJE ČAJNE ŽLIČICE PRAŠINE, KLASIČNO NA ZABOČKI, MAŠTOPLOV, koje sam sa svojim dramskim grupama i uprizorila.

Apsolventica sam na Filozofskom fakultetu smjer komparativna književnost i arheologija, te studentica II. godine teatrologije.

LIDRANO 2002
posebna pohvala
za koreografiju i
vizualni identitet

najbolja
predstava
i koreografija

LIDRANO 2001

SKAGI 2001
NAGRAĐUJE
Dramsku radionicu "Flacius"
Srednje škole Mate Blažine
za kreativnu uporabu hrvatskog jezika
u kategoriji srednjih škola
na 5. SURSOTU NAGRAĐENIH
KAZALIŠNIH AMATERSKIH GRUPA ISTRE
14. listopada 2001. godine
LIDRANO 2001

Amneris Ružić

CYBER CAFE' "NOVI HORIZONTI"

Godinu dana poslije

O d samog otvaranje Školskog kluba mladih *Novi horizonti* prošlo je godinu i po dana. Nedugo potom otvoren je Cyber café *Novi horizonti* i njegov aktivni rad bilježi godinu dana. U zadnjih osam mjeseci puno toga se promijenilo u *Klubu* i *Cyber caféu*. Počevši od

kod kuće). U uredovnim satima učenici imaju priliku doći u Klub, provjeriti e-poštu (*e-mail*), brbljati s vršnjacima iz svih krajeva Hrvatske i svijeta preko nekog od *chat* servisa, pronaći bilo kakav podatak vezan uz nastavu ili njihov osobni interes. U *Klubu* je instaliran i velik broj besplatnih računalnih aplikacija, pa učenici mogu

savladati osnovne vještine kao što su uređivanje teksta, slika, izradu *web* stranica i obradu podataka. Uz to oni koji nisu vični *Internetu* i računalu, mogu dobiti pomoć pri korištenju *Internet* servisa ili *PC-a*. Naime posredstvom *Grada*, u Klubu civilni je vojni rok "služio" do kolovoza

Bernard Gobbo, osoba zadužena za pomoć posjetiteljima uz Morena Gianninija, koji održava *Cyber Café*, dok od rujna na usluzi korisnicima stoji «civil» Davor Sergo. Početkom svibnja u *Klubu* je održan i niz tečaja za nastavnike i učenike srednje škole. Svi zainteresirani imali su prilike naučiti osnove korištenja *Interneta*. Tečaju koji

Bernard Gobbo

je obradio sljedeće teme:

- *WWW*, pregledavanje *web* sadržaja,
- korištenje sadržaja s *Interneta*,
- korištenje *Internet* preglednika *MS Internet Explorer* i *Opera*,
- pretraživanje *Interneta*.

Tečaj je održan sveukupno četiri puta i tečaj su pohodili nastavnici *Srednje škole Mate Blažine*. To je donekle i neugodno iznenađenje, pošto nijedan učenik nije pokazao zainteresiranost za pohađanje tečaja koji uistinu ne oduzima mnogo vremena (sveukupno dva sata po dva dana tjedno). No, izgleda da učenici imaju previše školskih obaveza ili je nešto drugo u pitanju). Sveukupno može se reći da je potencijal Kluba velik i neograničen, no učenici trebaju pokazati interes za njihovo korištenje i trebaju artikulirati svoje želje. Začuduje nezainteresiranost mladih za ono što je prvotno namijenjeno njima. Treba dodatno potaknuti mlade da otkriju i pokažu svoje interese i da aktivnije utječu na rad i sadržaje Kluba. Stoga pozivamo sve učenika bilo srednje bilo osnovnih škola na izražavanje svojih želja da početkom nove školske godine iskažu svoje interese glede mogućih sadržaja aktivnosti Kluba i poželimo Klubu dugo, dugo godine rada.

siječnja, Klub radi svaki dan. Za vrijeme školskih obaveza to je bilo svako popodne, prilagođeno tako učenicima srednje škole. Završetkom školske godine Klub radi svakog dana ujutro, pa prije popodnevnog kupanja u *Rapcu* predstavlja pravi izbor za one koji ne mogu bez *Interneta* i računala (ili za one koji žele smanjiti svoj račun za *Internet*

Labin-zdravi grad u Zagrebu gost škole koja promiče zdravlje

Na Danima otvorene škole OS Dobriše Cesarića u Zagrebu

Osnovna škola Dobriše Cesarića iz Zagreba u sklopu je projekta *Hrvatska mreža škola koje promiču zdravlje*. U toj školi počeci su jednog modernijeg pristupa rada s djecom. Škola daje uveliko naglasak odgojnoj noti kako bi se postigli i dobri obrazovni ciljevi. Protekle školske godine škola je obilježavala 100-tu obljetnicu rođenja Dobriše Cesarića. Povodom toga organizirano je mnogo aktivnosti, a jedna od njih bila je «Dani otvorene škole». Škola je na tu aktivnost pozvala i neke osnovne škole iz raznih krajeva Hrvatske. Tako smo i mi, Osnovna škola Ive Lole Ribara, bili pozvani uz Dramsku radionicu FLACIUS Srednje škole Mate Blažine, koja se predstavila predstavom «Dvije čajne žlice prašine», a projekt LABIN-ZDRAVI GRAD bio je pokrovitelj gostovanja labinskih škola.

Bilo je vrlo lijepo u ugodnoj atmosferi obogatiti svoj posao novim idejama.

Nastavnici su nam tog dana pokazali kako uz noviji pristup u radu, timski rad i rad u

vedra atmosfera osjeća se u cijeloj školi. Grupa nastavnika s kojima sam razgovarala oduševljena su novim pristupom rada i već argumentirano iznose svoje pozitivne uspjehe. Navela bi tako neke primjere novog načina rada: Nastavnice su rekly kako su imale problem s trčanjem hodnikom što je vrlo opasno. Umjesto da kažnjavaju i trče za djecom, one su im ponudile aktivnosti koje će njih

FLACIUS u akciji

Slap

Tečpi teče, teče jedna slap.
Što se upam znači moja mala kap?
Kap, jedna kap u vodi je plava.
I ona i brčić u kapi su žuta.
Taj san, plava i žuta, li moga maha.
I moja kaplja pomaže ga tkati.

Dobriša Cesarić

ostati u školi. Navele su da se djeca kroz takav način mnogo bolje izražavaju, kreativnija su i postižu bolje rezultate. Nastavnici se mnogo više pripremaju za takav rad, ali su i mnogo sretnija jer i oni uživaju u takvom radu.

Glavna zadaća škole je odgoj i obrazovanje. U toj školi na prvom mjestu je odgoj i uvažavanje dječjih interesa što doprinosi boljim rezultatima u obrazovanju.

U školi se pokušava stvoriti vedra atmosfera kako bi djeca bila zainteresirana za rad, odnosno stvara se kvalitetnija suradnja učenik- nastavnik. Učenike se potiče raznim aktivnostima da se «otvaraju» i da se u njima otkrivaju sposobnosti kako bi ih učenik uz pomoć nastavnika razvio. U toj školi učenici imaju prava iznositi svoja mišljenja i želje, a onda ih nastavnici usmjeravaju u pravom smjeru. Djeca osjećaju da ih nastavnici poštuju, pa naravno i oni poštuju nastavnike. Sretna sam da sam posjetila takvu školu, što će doprinijeti u razvoju moga zvanja.

Mislim da se i u našim školama polako počelo razvijati noviji pristup rada koji će uroditi plodovima.

Bilo bi potrebno više povezivanje s školama, kako bismo lakše i bolje doprinijeli radu s najvećim bogatstvom - djecom.

Dani otvorene škole

grupama, kroz jednu vedriju atmosferu i uz uvažavanje dječje ličnosti dolaze do kvalitetnih odgojnih i obrazovnih rezultata. Djeca su u toj školi otvorenija i

zainteresirati i biti zanimljivije od opasnog trčanja. Uvele su kutak prijateljstva, pa recimo dok dođe nastavnik u razred oni sjednu i svatko kaže svom susjedu jednu lijepu riječ ili rečenicu.

Cilj je postignut: trčanja nema više, a uz to razvija se prijateljstvo. Zamislite sebe da svako jutro čujete od nekog lijepu riječ, sigurno biste ljepše započeli dan i bolje radili.

U razrednoj nastavi nema klasičnog zvona kako se ne bi ometao i prekidao rad. Učiteljice su sretna jer im djeca neće nikako kući, žele što duže

Previše slastica, a malo crnog ili kruha sa sjemenkama

Jednu kutiju cigareta na dan popuši 66 posto anketiranih, 59 posto ih se bavi dva do tri puta tjedno nekom fizičkom aktivnošću, a propisnih 3 do 5 obroka dnevno uzima samo 42 posto ispitanih.

Kako se hranimo u ova današnja vremena kada mame više ne spremaju marende u školske torbe i kad to više nije *IN*, imamo li dovoljno vremena kupiti nešto za marendu kada se u središte grada slije

ogroman broj djece iz osnovnih i srednje škole, što uopće jedemo mi, generacija koja raste? Odgovore na ta pitanja dalo je istraživanje članova srednjoškolske eko grupe u SEMEP-ovom programu pod vodstvom profesorica Mire Hrvatinić i Čede Perko. U Srednjoj školi Mate Blažine je provedena anketa pod nazivom "Kako se hranimo". Rezultati i saznanja do kojih se došlo slobodno možemo nazvati i

pokazateljem zdravog ili nezdravog života mladih srednjoškolaca.

Osim pitanja o prehrani, SEMEP-ovce zanimalo je i koliko učenika puši i bave li se učenici fizičkim aktivnostima. Nažalost, moramo reći kako rezultati ne pokazuju da učenici vode zdravi život. U prehrani učenika previše su zastupljene slastice, umjetna bezalkoholna pića, začini, stimulansi - posebno kava te suha hrana, popularniji *fast food*. Nažalost, trgovine u kojima učenici kupuju marendu, siromašne su zdravom hranom. Gotovih sendviča od crnog ili kruha sa sjemenkama nema, u ponudi su samo oni od bijelog kruha s raznim salamama. U prehrani mladih Labinjana namirnice životinjskog porijekla relativno su dobro zastupljene, mada je vidljiv trend smanjenog unosa riba i plodova mora što, znamo svi, nije dobro.

Da li je razlog tome prevelika cijena riba i plodova mora ili pomodarstvo za *fast foodom* i *pizzom*? Jednako tako, jedna od nezdravih navika mladih je uzimanje premalo dnevnih obroka, što je zamijećeno kod većine učenika. Svi znamo kako bismo trebali imati od 3 do 5 dnevnih obroka. Takvih zdravih

navika pridržava se samo 42 posto učenika. Učenika koji se redovito bave nekom fizičkom aktivnošću dva do tri puta tjedno im 59 posto, dakle nešto malo iznad polovice. I to je premalo uzmemo li u obzir da se radi o populaciji koja je u razvoju. Opet pitanje: jesu li mladi loptu i tenisice zamijenili stolicom iz kafića i video igricama, ili pak čašom alkoholnog pića i cigaretom? Odgovor je najvjerojatnije pozitivan. Kada je riječ o pušenju tu su podaci dosta loši ili alarmantni. Čak 66 posto anketiranih puši do jednu kutiju cigareta dnevno. Uzimanje alkoholnih pića je također dosta zastupljeno. Podaci nam govore da se stanje stvari i svijest o vlastitom zdravlju mora popraviti, a kako bi u tome pomogle profesorice Hrvatinić i Perko zajedno sa članovima svoje grupe spremne su organizirati radionice za zdravu prehranu.

DR. IGOR POVRZANOVIĆ O HRVATSKOJ DONORSKOJ MREŽI

U 2001. godini je broj presađenih organa u Hrvatskoj gotovo utrostručen

Donirati vlastite organe, biti sebičan ili sebe podijeliti sa drugima, pitanje je o kojem se malo razgovara, malo se vode javne rasprave o dobrobiti i etičnosti takvog postupka. Ali ipak, ponekad iz medija doznajemo da je nečija smrt i doniranje organa drugome produžila život. Želeći više saznati o donorstvu organa u Hrvatskoj porazgovarali smo sa dr. Igorom Povrzanovićem o Udruzi Hrvatska donorska mreža koja je službeno nastala početkom 1998. godine, iako je njeno djelovanje u hrvatskoj javnosti poznato već od sredine 1996. godine. Udrugu je osnovalo u Puli tridesetak osoba raznih zanimanja na čelu s liječnicima pulske bolnice, a dr. Povrzanović bio je jedan od inicijatora. Od tada aktivnost udruge traje neprekidno i njeno djelovanje čini dio Transplantacijskog programa Ministarstva zdravstva RH. Brojne ovakve udruge postoje u razvijenim zemljama svijeta, u Europi i Sjevernoj Americi, u kojima se i odvija 95 posto svih transplantacija organa u svijetu. Za sada je HDM jedina takva udruga u Hrvatskoj i ona djeluje na čitavom njenom području s mnogim punktovima i još većim brojem suradnih organizacija. Na čelu udruge je Vijeće Hrvatske donorske mreže, koju danas čini preko pedeset akademika i znanstvenika i čiji je počasni član predsjednik Republike Hrvatske. HDM je primila priznanje Vlade RH povodom Međunarodne godine volontera u Hrvatskoj - 2001.

Što je zapravo donorstvo?

Donorstvo je davalaštvo organa, odnosno prikupljanje organa radi presađivanja i liječenja

teških i terminalnih bolesnika, koji nemaju druge prilike za očuvanje života ili zdravlja. HDM se bavi promicanjem postmortalnog darivanja organa i transplantacijskog liječenja uopće. Upućuje javnost u to da ona treba organe i ona mora pomoći da se ti organi prikupljaju. Zdravstveni sustav služi samo kao servis i igra samo ulogu posrednika između javnosti koja treba organe i te iste javnosti koja ih mora pribaviti. Potrebno je, dakle, podignuti razinu obaviještenosti te javnosti i njene velike društvene odgovornosti u spašavanju života tisuća bolesnika u Hrvatskoj. Radi se o civilizacijskom koraku, koji Hrvatska kao europska zemlja mora učiniti kako bi i na tom planu postala dio razvijenog svijeta. Ovo se neće dogoditi samo od sebe. Potrebno je na tome sustavno raditi. Ovo danas zastupa Hrvatska donorska mreža i provodi njena aktivnost.

Darivati krv poznato - darovati organ nepoznato

Donorstvo je izrazito plemenit i human čin, poput darivanja krvi. Ovo drugo ima poznat značaj i tradiciju, a donorstvo je, barem za hrvatske pojmove, nepoznato. Kolika je i kakva obaviještenost ljudi o tome?

Ovo je vrlo dobra i dobrodošla usporedba. I davalaštvo krvi je vid transplantacijskog liječenja. Ono je vrlo razvijeno, a u potpunosti je proizvod educiranja i upućenosti javnosti. Bez rezervi krvi, suvremena medicina ne bi mogla postojati.

HDM se bavi promicanjem postmortalnog darivanja organa i transplantacijskog liječenja uopće. Upućuje javnost u to da ona treba organe i ona mora pomoći da se ti organi prikupljaju, podignuti razinu obaviještenosti te javnosti i njene velike društvene odgovornosti u spašavanju života tisuća bolesnika u Hrvatskoj. Radi se o civilizacijskom koraku, koji Hrvatska kao europska zemlja mora učiniti.

Analogno tome, potrebno je educirati javnost u prikupljanju organa, informirati građanstvo što je potrebno i što se od njega očekuje. Nakon sustavnog rada, koje će trajati godinama, mogu se očekivati prvi cjeloviti rezultati. Donorstvo u Hrvatskoj više nije nepoznato. Sustavni rad u javnosti, koji traje već godinama,

pokazuje sve bolju informiranost stanovništva a pojavljuju se bljeskovi vrijedne i neprocjenjive aktivne javne podrške. HDM ima načina da to mjeri. U 2001. godini je broj presađenih organa u Hrvatskoj gotovo utrostručen. Veliki je to uspjeh za hrvatsko zdravstvo i hrvatsku transplantacijsku medicinu. Barem mali dio zasluga za to pripada stanovništvu i njegovoj upućenosti. Ovo je prilika da pošaljemo našu poruku građanima RH:

Iskazujemo duboku zahvalnost svim obiteljima, koje su do sada svojom velikodušnom i plemenitom dozvolom da se od umrlog dobiju organi, omogućili život i zdravlje velikom broju bolesnika u našoj zemlji. Njihova iskazana humanost vrijedna je velikog respekta i trajne zahvalnosti svih građana naše zemlje.

Kultura donorstva počinje u obitelji

Kakva je bilanca potreba za organima i zadovoljenja tih potreba u Hrvatskoj?

Broj presađenih bubrega mora se popeti na 120 do 150 u jednoj godini. Tada se liste čekanja bolesnika na transplantaciju bubrega više neće povećavati. Sada se nalazimo na polovici tog puta, no transplantacijska zajednica mora uporno i bez predaha dalje raditi. Postoje pokazatelji da stanovništvo podržava postmortalno darivanje organa. Tako već članovi obitelji dolaze u bolnicu sa zahtjevom da se uzmu organi od njihovog upravo umrlog člana. To je pravi pokazatelj informiranosti građana, njihove humanosti i osjećaja visoke solidarnosti. Ponosni smo na to. HDM je upravo izdala knjigu o boljem poznavanju

moždane smrti, što čini temelj za dobivanje organa i ovo je izdanje financijski podržala *Istarska županija* i predsjednica njenog *Odjela za zdravstvo*, gđa prim. Rojnić.

Kako postati članom HDM-a i što to za pojedinca znači?

HDM nema članstva. Svaki građanin može pokazati interes za doniranje organa potpisujući donorsku karticu i pokazujući informiranost o tome, kao i podršku tom plemenitom stavu. Šireći tako svoj stav o tome, stvara se pozitivna javna klima i opća podrška stanovništva. To je krajnji cilj. Kada će građani biti spremni darovati, mogu očekivati da će drugi pokloniti njima ako za to dođe potreba. Sve informacije o HDM-u, kao i o prikupljanju organa mogu se naći na web stranicama s nacionalnom domenom: **www.hdm.hr**.

Možete li nam ukratko objasniti etičko pitanje donorstva?

Darivanje organa nakon smrti etički je nedvojbeno plemenit čin humanosti i visoke ljudske solidarnosti. Sve vjere u svijetu podržavaju postmortalno darivanje organa. Papa Ivan Pavao II. je u 2001. godini poslao svijetu nekoliko poruka o potrebi stvaranja svijesti o darivanju organa i podrške transplantacijskom liječenju organima od mrtvih.

Etičkih prepreka, dakle, nema. Stav o humanosti darivanja organa nakon smrti stvara se u obitelji. Članovi obitelji moraju o tome raspravljati, moraju se međusobno informirati, moraju o tome imati svoje mišljenje i okolina za njega mora znati. Tada ćemo zajedničkim snagama solidarnosti, uz pomoć iskusnih liječnika, medicinskih sestara i čitavog zdravstvenog sustava uspjeti spasiti mnoge živote u našoj zemlji.

PREDSTAVLJAMO BRDSKO-BICIKLISTIČKI KLUB ISTRA BIKE

Labinština je idealna za brdski biciklizam

Brdsko-biciklistički klub Istra bike nastao je iz grupe prijatelja koja se sa svojim obiteljima družila u vožnji bicikala, što je zapravo i želja osnivača, da se u klub pored pojedinaca uključe i cijele obitelji.

Od vožnje po Labinštini, pa do odlaska biciklima na kavu u Mošćeničku Dragu, moglo bi se reći da je put nastajanja Brdsko-biciklističkog kluba Istra Bike Labin, a u proteklih godinu dana koliko je prošlo od osnivačke skupštine i njihova prvog predstavljanja u radio emisiji Labin zdravi grad, ovaj se klub može podičiti velikim aktivnostima i brojnim rezultatima, doznajemo od njegova osnivača i sadašnjeg predsjednika Roberta Faraguna. Jedan od važnijih motiva za osnivanje tog kluba je i činjenica da, veli Faraguna, postoji puno mladih koji vole prirodu i opuštanje vozeći biciklu. Nakon osnivanja u listopadu 2001. godine klub je primljen u punopravno članstvo Hrvatskog biciklističkog saveza, jedan od njegovih članova Marko Faraguna kandidiran je za kadetskog reprezentativca, dok je Robert Faraguna kandidiran za izbornika klase kadeta i početnika. Kronologija

bicikala, što je zapravo i želja osnivača, da se u klub mogu uključivati cijele obitelji ili grupe prijatelja. U ovom trenutku BBK Istra bike ima pedesetak članova, od kojih pet nestorica posjeduju međunarodnu biciklističku licencu koju izdaje Hrvatski biciklistički savez u suradnji sa svjetskim biciklističkim udruženjem. Najmlađi član, ističe Robert Faraguna ima šest, a najstariji licencirani član duboko je zagazio u pedesete. Među svojim članovima ovaj klub ima i tri MTB suca na nacionalnoj razini. No, nije samo natjecanje ono što je najvažnije. Važno je, prema riječima Roberta Faraguna, mladim ljudima ponuditi nove i zdrave sadržaje provođenja slobodnog vremena.

Labinština idealna za brdski biciklizam

Mladi Marko Faraguna, prije godinu dana sportska nada kluba, danas posjeduje naslove viceprvaka, a potom i prvaka Hrvatske u kategoriji kadeta te srebrnu medalju sa posljednje kolovoške utrke za Kup Hrvatske. "Cestovnim biciklizmom počeo sam se baviti u Biciklističkom klubu Kršan kojeg vodi Žak Fonović. Sudjelovao sam u dosta utrkama, a prva mi je bila u Labinu "Zdravi dir", gdje sam osvojio 5. mjesto i to me potaklo na daljnje treniranje i natjecanje. Cestovni biciklizam je lijep, ali više me privlači mountain bike, jer se uglavnom vozi u prirodi i dinamičnije je." Na naš

upit može li se uskladiti treniranje vožnji, što je vrlo zahtjevno, sa svim obvezama u školi, jer Marko je polaznik programa elektrotehnike u labinskoj srednjoj školi, Marko veli da se uz dobru organizaciju i volju sve može postići.

Marko trenira uglavnom svaki drugi dan i nastoji izvesti 40 kilometara i

Put vodi kroz amfiteatar

otkriva nam kako je Labinština idealna za brdski biciklizam, vjerovali mi to ili ne. Skitača, spuštanje prema Rapcu, Prtlog, Ripenda do Plomin Luke područja su sa dobrim stazama, veli Marko.

Kako sam Marko tako i članovi kluba uz svoje vodstvo imaju želju da se klub omasovi, da sudjeluje na natjecanjima i postiže rezultate. Svima koji žele voziti biciklu i žele se družiti sa ljudima istog interesa te svima koji žele čuvati zdravlje i boraviti u prirodi Marko poručuje: "Biciklizam je jako lijep sport, zdrav, ima adrenalina i mogli bi nam se i vi priključiti."

Rad s mladima je prioritet, naglašava Robert Faraguna, a jedan od vrlo važnih ciljeva kluba je razvijanje ekološke svijesti i odgovornosti. Članovi BBK Istra bike dosta sami odradili na čišćenju i utiranju staza kojima voze i treniraju po cijeloj Labinštini, a uključivali su se i u ovogodišnje ekološke akcije. U suradnji sa Općinom Kršan proveli su akciju čišćenja krupnog otpada sakupivši četiri puna kamiona krupnog i kontejner sitnijeg otpada. U suradnji pak sa Općinom Sveta Nedelja prikupljeno je sedam kamiona krupnog otpada. Organizaciji posljednje utrke na Dubrovi, zajedno sa Projektom Labin-zdravi grad i Mediteranskim kiparskim simpozijem prethodilo je uređenje staza po Parku skulptura na radost ne samo biciklista, već joggera te šetača.

Ivana Žubrić

Na startu u Dubrovi

važnijih događanja pozamašna je sa nizom od sudjelovanje njegovih članova na dvadesetak utrka u Hrvatskoj i inozemstvu.

Cijele obitelji biciklisti

Brdsko-biciklistički klub Istra Bike nastao je iz grupe prijatelja koja se sa svojim obiteljima družila u vožnji

VODIČ KLUB LABINSKE SPORTSKE UDRUGE

ŽRK "RUDAR" Labin

Labin, Rudarska 4 - Športska dvorana SŠ Mate Blažine
kontakt osoba: ZLATKO ARAPOVIĆ - tel. 856-277

RUKOMETNA UDRUGA "MLADI RUDAR" Labin

Labin, Rudarska 1
kontakt osoba: SERDO VERBANAC - tel. 854 308

NK "RUDAR" Labin

Labin, Zelenice bb - Gradski stadion
kontakt osoba: RATKO MILEVOJ - tel. 856-459

NK "RABAC" Rabac

Rabac, Maslinica - nogometno igralište
kontakt osoba: ROBERT BERTOVIĆ - tel. 091/5706907

NK "ISKRA" Vinež

Labin, Vinež - nogometno igralište
kontakt osoba: MARIO POLDRUGOVAC - tel. 855-033

BOČARSKI KLUB "ISKRA" Vinež

Labin, Vinež - bočarsko igralište
kontakt osoba: ARĐEO BELAC - tel. 856-825

BOČARSKI KLUB "LABIN" Labin

Labin, M. Vlačić bb - bočarsko igralište
kontakt osoba: DINO ŠKOPAC - tel. 863-244

BOČARSKI KLUB "RABAC" Rabac

Rabac - bočalište
kontakt osoba: ĐANI VERBANAC - tel. 872-042

BOČARSKI KLUB "RUDAR" Labin

Labin, M. Vlačić bb - bočarsko igralište
kontakt osoba: VITOMIR ČERNJUL - tel. 866-804
i 866-000

JUDO KLUB "IPPON" Labin

Labin, Marčinića 9
kontakt osobe: IVICA ŽUMBAR - tel. 854-520
MUHAMED ALIČAJIĆ - tel. 852-567

BUDOKAI KLUB "LABIN" Labin

Labin, A. Negri 18
kontakt osoba: JOSIP FARAGUNA - tel. 851-824

ATLETSKI KLUB "LABIN" Labin

Labin, Vinež 357
kontakt osoba: KLAUDIO FARAGUNA - tel. 858-116

SD "ALBONA" - atletska sekcija Labin

Labin, Fortica
kontakt osoba: FRANKO ZIDARIĆ - tel. 852-239

SRD "ADRIA" Labin

Labin
kontakt osoba: BISERKA FROLO - tel. 855826

ŠAHOVSKI KLUB "LABIN" Labin

Labin, Trg Borisa Kidriča ("Kula")
kontakt osoba: LUKA BUOVAC - tel. 855-317

DRUŠTVO SPORTOVA NA MORU "KVARNER" Labin

Rabac, Obala maršala Tita
kontakt osoba: SERDO ČERVAR - tel. 872-314

TENIS KLUB "RABAC" Rabac

Rabac, Prohaska
kontakt osoba: IVAN KOS - tel. 872-516

DRUŠTVO ZA PODVODNE AKTIVNOSTI "RABAC" Rabac

Rabac
kontakt osoba: EDI ZUPIČIĆ - tel. 856-762

MALONOGOMETNO UDRUŽENJE Labin

kontakt osoba: EDI KODRIN - tel. 851-836
098440235

KOŠARKAŠKI KLUB "RUDAR" Labin

kontakt osoba: NINO ROCCO - tel. 856-081

JEDRILIČARSKI KLUB "KVARNER" Rabac

kontakt osoba: MAURICIO BATELIĆ
- tel. 0915760983

PLANINARSKO DRUŠTVO "SKITAČI" Labin

Labin, Kallić 2
kontakt osoba: RINALDO GOLJA - tel. 0915376330

ŠPORTSKO REKREACIJSKI KLUB "BONO" Labin

Labin, Rudarska 4 - Šport. dvor. SŠ Mate Blažine
kontakt osoba: ZDRAVKO ŠTINGL - tel. 854-165

"JOGA U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU" Labin

Labin, G. Martinuzzi 16
kontakt osoba: LORENO MILETIĆ - tel. 852-870

ŽMKN "MIRAKUL" Labin

kontakt osoba: JANA ČERNJUL - tel. 0915630428

PIKADO KLUB "RUDART'S No 1"

Labin
kontakt osoba: MARION PALISKA - tel. 872-160 i
098335630

AMK "REA" Labin

Labin, Istarska 10
kontakt osoba: IVAN VALE - tel. 856-284

BRDSKO BICIKLISTIČKI KLUB "ISTRA BIKE" Labin

Labin, Karla Kranjca 27
kontakt osoba: ROBERT FARAGUNA - tel. 851-811
098420504

Postani i ti član jedne od sportskih udruga Grada Labina

Labin zdravi grad Vodič

KLUBOVI UMIROVLJENIKA

LABIN - Trg labinskih rudara 3
RABAC - Obala maršala Tita 37
LABIN-STARI GRAD - Kalić 2/1
LABIN - KATURE
VINEŽ - Dom kulture
"Riko Poldrugovac"

RADNO VRIJEME KLUBOVA

- Svakim danom 16,00 - 20,00 sati
- Vinež 18,00 - 22,00 sati
- Nedjeljom zatvoreno

U klubovima se provodi svaki mjesec mjerenje krvnog pritiska, a svaka tri mjeseca kontrola šećera u krvi, prema sljedećem rasporedu:

LABIN-STARI GRAD

- **mjerenje krvnog pritiska:**
zadnji četvrtak u mjesecu 17,00 - 18,00 sati
- **kontrola šećera:**
svaka tri mjeseca - zadnji četvrtak od 8,30 sati

LABIN

- **mjerenje krvnog pritiska:** drugi četvrtak u mjesecu 15,00 - 16,00 sati
- **kontrola šećera:** svaka tri mjeseca - druga srijeda u mjesecu od 8,30 sati

VINEŽ

- **mjerenje krvnog pritiska:** drugi utorak u mjesecu 17,00 - 18,00 sati
- **kontrola šećera:** svaka tri mjeseca - druga srijeda u mjesecu od 8,30 sati

RADIONICE KLUBA MLADIH

Labin

PROSTORIJE DJEČJEG VRTIČA JASLICA - Kature bb

LIKOVNA RADIONICA
ponedjeljak 16,00 - 18,00 sati
Voditeljica: Narcisa Adalgisa Škopac

RITMIČKA RADIONICA AEROBIK
utorak 18,00 - 20,00 sati
Voditeljica: Julija Štemberga

RADIONICA MOJA SLIKA U
OGLEDALU
srijeda 15,00 - 17,00 sati
Voditeljica: Franka Filippi Užičanin

DRAMSKA RADIONICA "ERA"
ponedjeljak 19,00 - 21,00 sati
petak 19,00 - 21,00 sati
Voditeljica: Hasnija Karlović

LUTKARSKA RADIONICA
četvrtak 15,00 - 17,00 sati
Voditeljica: Diana Ganić-Franković

OSNOVE RITMIKE I BALETA
ponedjeljak 15,30 - 16,30 sati
16,30 - 17,30 sati
Voditeljica: Kristina Kaplan

CENTAR "LIČE FARAGUNA" Labin

RADIONICA ZA DJECU
S POSEBNIM POTREBAMA
ponedjeljak 17,00 - 19,00 sati
četvrtak 17,00 - 19,00 sati
Voditeljice: Ines Sutil i
Katja Tefik Baćac

OŠ "IVO LOLA RIBAR" Labin MATIČNA ŠKOLA - Trg labinskih rudara

RADIONICA MOJA SLIKA U OGLEDALU
petak 15,30 - 20,30 sati (za VII i VIII r.)
Voditeljica: Štefanija Žumber Prosenjak

OŠ "MATIJE VLAČIĆA" Labin

RADIONICA MOJA SLIKA U OGLEDALU
četvrtak 17,00 - 19,00 sati
Voditeljica: Sandra Stipanov

ŠKM "NOVI HORIZONTI"

CYBER CAFFE'
ponedjeljak - petak 12,00 - 22,00 sati
Registracija: petak 19,00 - 21,00 sati
Voditelj: Moreno Giannini

DRAMSKA RADIONICA FLACIUS
petak 17,00 - 19,00 sati
Voditelj: Čedomir Ružić

LIKOVNA RADIONICA
petak 17,00 - 19,00
Voditeljica: Alide Vale, prof.

PLESNA ŠKOLA ZA MLADE I ODRASLE

četvrtak 17,00 - 21,00
Voditeljica: Patricija Miletić

DOM ZDRAVLJA DR. LINO PERŠIĆ Labin

KOREKTIVNA GIMNASTIKA
srijeda 15,15 - 17,15 sati
petak 15,15 - 17,15 sati
Voditeljica: Marina Koroman

SAVJETOVALIŠTE ZA OVISNOST
srijeda 17,00 - 19,00 sati
Voditeljice: dr. Nevija Banak,
Dezi Barbarić-Mohorović i
Denize Brezac

OŠ "IVO LOLA RIBAR" Dvorana škole Trg labinskih rudara

MAŽORETKINJE
petak 18,00 - 20,30 sati
subota 10,00 - 12,30 sati
Voditeljica: Savica Sprčić

SAVJETOVALIŠTE PROSTORIJE DJEČJEG VRTIČA Stari Grad Labin

ponedjeljak 17,00 - 19,00 sati
pedagog Irena Crvak

utorak 17,00 - 19,00 sati
psiholog Mirjana Dobrić

srijeda 17,00 - 19,00 sati
socijalni radnik Biserka Verbanac-
Smolica

Vinež

DOM KULTURE

LIKOVNA RADIONICA
utorak 16,00 - 18,00 sati
Voditeljica: Sonja Škalamera

Rabac

PROSTORIJE MJESNOG ODBORA

LIKOVNA RADIONICA «RABAC»
nedjelja 11,00 - 13,00 sati
Voditeljica: Narcisa Adalgisa Škopac